

بررسی سیاست های تقسیم سود و ساختار مالکیت خانوادگی بر چسبندگی هزینه

فرزانه سالاریان^۱، امین کیانی زاده^۲

^۱ کارشناس ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی تابران، farzanesalarian@yahoo.com

^۲ کارشناس ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی تابران، Aminkz64@gmail.com

چکیده: یافته های برخی محققان در سال های اخیر نشان می دهد که افزایش هزینه ها هنگام افزایش سطح فعالیت، بیشتر از کاهش هزینه ها هنگام کاهش حجم فعالیت است. چنین رفتار هزینه نامتقارن "چسبندگی هزینه" نامیده می شود. از طرفی چسبندگی هزینه ها تحت تاثیر عوامل متعدد داخلی و خارجی می باشد. از عوامل موثر بر چسبندگی هزینه مالکیت خانوادگی به عنوان یکی از متغیرهای حاکمیت شرکتی می باشد و همچنین از عوامل دیگر موثر بر چسبندگی هزینه ها سیاست های تقسیم سود می باشد، در این پژوهش به بررسی تاثیر مالکیت خانوادگی و غیرخانوادگی و سیاست تقسیم سود بر چسبندگی هزینه ها پرداخته شد. در این مطالعه، با استفاده از روش حذف سیستماتیک، نمونه ای متشکل از ۱۱۳ شرکت از بین شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ انتخاب گردید. با توجه به متغیرها و مبانی نظری پژوهش دو فرضیه برای پژوهش مطرح شده و برای آزمون فرضیه ها از روش های اقتصاد سنجی استفاده شد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه ها نشان داد که بین مالکیت خانوادگی با چسبندگی هزینه ها رابطه معناداری وجود دارد.

کلید واژه: چسبندگی هزینه، سیاست تقسیم سود، مالکیت خانوادگی

مقدمه

درک چگونگی رفتار هزینه ها از نظر فعالیت یا تغییر در سطح فروش، اطلاعات مهمی برای مدیران در برنامه ریزی و بودجه بندی، قیمت گذاری محصول، نقطه فروش و سایر موارد مهم مدیریتی است. در مدل های سنتی رفتار، هزینه ها در حسابداری مدیریت، هزینه های متغیر به نسبت تغییر در حجم فعالیت افزایش یا کاهش می یابد. یعنی بزرگی تغییرات در هزینه ها فقط به بزرگی تغییرات در حجم فعالیت بستگی دارد و جهت تغییرات (افزایش یا کاهش) در حجم فعالیت، تأثیری روی بزرگی تغییرات در هزینه ها ندارد (هورنگرن و همکاران، ۲۰۱۲). یافته های برخی محققان در سال های اخیر نشان می دهد که افزایش هزینه ها هنگام افزایش سطح فعالیت، بیشتر از کاهش هزینه ها هنگام کاهش حجم فعالیت است. چنین رفتار هزینه نامتقارن "چسبندگی هزینه" نامیده می شود. از طرفی چسبندگی هزینه ها تحت تاثیر عوامل متعددی داخلی و خارجی می باشد از عوامل موثر بر چسبندگی هزینه مالکیت خانوادگی به عنوان یکی از متغیرهای حاکمیت شرکتی می باشد و همچنین از عوامل دیگر موثر بر چسبندگی هزینه ها سیاست های تقسیم سود می باشد و این پژوهش تلاش می کند که به بررسی تاثیر

مالکیت خانوادگی و غیرخانوادگی و سیاست تقسیم سود بر چسبندگی هزینه ها بپردازد.

بیان مساله و پیشینه پژوهش

بر خلاف رویکرد سنتی به رفتار هزینه، تحقیقات اخیر همچنین نشان داده است که رفتار هزینه متناسب با نوسانات سطح فعالیت متقارن نیست. این عدم تقارن در رفتار هزینه برای اولین بار توسط آندرسون و همکارانش (۲۰۰۳) "چسبندگی هزینه ها" نامیده شد. این بدان معنی است که شدت کاهش هزینه به دلیل کاهش حجم فعالیت کمتر از شدت افزایش هزینه به دلیل افزایش حجم فعالیت است. در حقیقت، وقتی مدیران با کاهش فروش روبرو هستند، ممکن است انتظار داشته باشند که این وضعیت موقتی باشد و انتظار دارند که فروش به سطح قبلی بازگردد. بنابراین، برخی منابع مورد نیاز برای انجام فعالیتهای عملیاتی را در دوره هایی که فروش رو به پایین است، کاهش نمی دهند. این رفتار توجیه پذیر است زیرا حفظ منابع در طولانی مدت باعث کاهش هزینه ها می شود، زیرا اگر منابع در پاسخ به کاهش فروش کاهش یابد، در صورت افزایش فروش در دوره های آینده، هزینه های مرتبط با به دست آوردن همان منابع دوباره به شرکت تحمیل می شود. بنابراین، مدیران برای